

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

«ПОГОДЖЕНО»

Декан факультету ТВППТСБ

Михайло ГИЛЬ

« 01 » « 07 » 2026 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО

« 02 » « 09 » 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОНФЛІКТОЛОГІЯ»

освітньо-професійна програма «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня 4-го року
денної форми навчання
на 2026-2027 навчальний рік

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 21 Ветеринарія

Освітня спеціальність – 211 Ветеринарна медицина

Мова викладання – українська

Миколаїв

2026 р.

Дир'

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 28.02.2023 р. (протокол №7), чинної згідно наказу по університету №38-О від 03.03.2023р.

Розробник:

асистент кафедри методики професійного навчання Катерина УЛІТІНА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри методики професійного навчання (протокол № 9 від 16 червня 2026 року)

Завідувач кафедри

канд.пед.наук, доцента

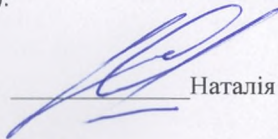


Каріне ГОРБУНОВА

Схвалено:

Науково-методичною комісією інженерно-енергетичного факультету Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 9 від 16 червня 2026 року).

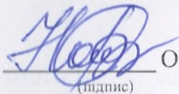
Голова науково-методичної комісії
докторка педагогічних наук, професорка



Наталія ДОЦЕНКО

Гарантка освітньої програми

кандидатка ветеринарних наук,
доцента


(підпис)

Ольга НАЙДІЧ

Відповідальна за дотримання вимог нормативних документів щодо розробки робочих програм навчальних дисциплін (практичної підготовки), навчально-методичних комплексів та робочих програм, д-р екон.наук, проф.

Наталія СІРЕНКО
(підпис)

© МНАУ, 2026 рік

© МНАУ, 2027 рік

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Конфліктологія» є базовою гуманітарною складовою підготовки магістрів спеціальності 211 «Ветеринарна медицина». Курс спрямований на формування у здобувачів системи знань про психіку людини, її закономірності, структуру та прояви у різних видах діяльності.

У процесі вивчення дисципліни розглядаються: основні категорії та напрями сучасної психології; психічні процеси (відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, уява); психічні стани та властивості особистості; особливості міжособистісної взаємодії та спілкування; закономірності поведінки у колективі; психологічні основи професійної діяльності. Особлива увага приділяється прикладним аспектам психології у сфері ветеринарної медицини — формуванню стресостійкості, розвитку комунікативних навичок, профілактиці професійного вигорання.

Засвоєння курсу забезпечує розвиток у здобувачів умінь застосовувати психологічні знання у професійній діяльності, налагоджувати ефективну комунікацію, аналізувати поведінку та стан людини, створювати сприятливий психологічний клімат у колективі та підвищувати ефективність професійної роботи у ветеринарній сфері.

SUMMARY

The academic discipline “Conflict studies” is a fundamental humanitarian component of the Master’s degree program in 212 “Veterinary Hygiene, Sanitation and Expertise.” The course is aimed at forming a system of knowledge about the human psyche, its patterns, structure, and manifestations in various types of activity. The discipline covers the main categories and branches of modern psychology; mental processes (sensation, perception, memory, thinking, imagination); mental states and personality traits; features of interpersonal interaction and communication; laws of behavior in groups; and psychological foundations of professional activity. Special attention is given to the applied aspects of psychology in the field of veterinary medicine — developing stress resistance, enhancing communication skills, and preventing professional burnout.

The study of this course ensures the development of students’ ability to apply psychological knowledge in professional practice, establish effective communication, analyze human behavior and mental states, create a favorable psychological climate in the workplace, and increase the efficiency of professional activity in the veterinary field.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Конфліктологія» ВКЗ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 21 «Ветеринарія»	Вибіркова
Модулів 3	Освітня спеціальність – 211 – «Ветеринарна медицина»	Рік підготовки: 4
Загальна кількість годин - 90		Семестр 7
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Ступінь вищої освіти: Магістр	Лекції 16 год.
		Практичні, семінарські 30 год.
		Лабораторні - год.
		Самостійна робота 44 год.
		Індивідуальні завдання: год.
		Вид контролю: залік

Зміни у змістовному наповненні програми. У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, система дистанційної освіти Moodle, вбудовані в курс на платформі Moodle, ZOOM та інші.

Робоча програма щорічно оновлюється з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, та результатів опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців та випускників 211 Ветеринарна медицина

Якісні зміни до робочої програми:

У 2026 р. порівняно з 2025 р. – збільшено годин на обов'язкове самостійне опрацювання тем дисципліни, відповідно й змінено види робіт та оцінку в балах; розширено види наукової та індивідуальної роботи здобувачів, зокрема запропоновано заходи та оцінку неформальної освіти.

Підстава: зміни ОПП, результати опитування здобувачів вищої освіти.

Передбачені неформальні освітні заходи. Здобувачам пропонуються протягом вивчення дисципліни: індивідуальні завдання, участь у вебінарах та семінарах, участь у відкритих лекціях, які проводять поза межами навчального процесу. Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажання здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

Передбачені інформальні заходи освіти. Передбачається, що здобувач у ході життєвого досвіду має застосовувати здобуті знання та результати, наприклад, вивчаючи наступну тему чи готуючись до всіх видів робіт. І навпаки – здобувачі використовують життєві приклади для трансформації їх в освітній процес.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організовують освітній процес (декан, заступники декана, куратор).

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання через:

- систему Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=4883> – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання);
- платформу онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;
- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<http://dspace.mnau.edu.ua>);
- аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо;

- спілкування через електронну пошту (katri_87@ukr.net) та телефонний зв'язок;

- залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;

- індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;

- можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

Мовна підготовка. Дисципліна викладається українською мовою. Водночас, з кожної теми виділено ключові слова, які здобувачі вивчають англійською мовою. Здобувачі мають можливість брати участь у вебінарах та наукових заходах англійською, польською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом по університету, наприклад у зв'язку із дотриманням карантинних заходів). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекційні заняття, практичні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Основними, які використовуються від час викладання і вивчення дисципліни, є: інтерактивні, кейс-метод, наочні методи, практичні методи, творчі методи, методи контролю та самоконтролю (графічний диктант та інші), дослідницькі та інші.

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів **академічної доброчесності** – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час створення академічних текстів

Автором (співавтором) освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору є особа, яка зробила особистий інтелектуальний внесок до проведення дослідження, безпосередньо брала участь у його створенні та несе відповідальність за його зміст.

Під час оприлюднення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору мають бути зазначені всі його автори. Не допускається зазначати як автора освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору особу, яка не відповідає критеріям, визначеним абзацом першим цієї частини. Якщо у проведенні дослідження або створенні освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору

брали участь інші особи, що не вказані як його автори, це має бути зазначено у творі із визначенням внеску кожної такої особи.

Освітній (освітньо-науковий, науковий) твір має містити достовірні відомості про використані методи, джерела даних, результати дослідження та отримані наукові (науково-технічні) результати.

Якщо під час проведення дослідження та/або створення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору були використані розробки, наукові (науково-технічні) результати, що належать іншим особам, це має бути зазначено в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі з посиланням на джерело їх оприлюднення.

Використання загальновідомих фактів чи ідей не потребує окремого зазначення.

Всі текстові запозичення, що використовуються в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі (окрім стандартних текстових кліше), мають бути позначені з посиланням на джерело запозичення.

Текстові запозичення мають бути позначені у спосіб, який дозволяє чітко відокремити їх від власного тексту автора (авторів).

У разі використання автором (авторами) власних, розробок, наукових (науково-технічних) результатів, які були оприлюднені раніше, він (вони) мають зазначити це в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі.

Дотримання вимог академічної доброчесності для здобувачів освіти

Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вступні, навчальні, контрольні, кваліфікаційні, конкурсні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що воно має бути виконане:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання інших осіб, під керівництвом та контролем викладачів, що визначені як керівники, та затверджені відповідно до нормативної документації закладу вищої освіти з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

2) якщо умови або характер завдання передбачають обмеження у можливих джерелах інформації – без використання недозволених джерел інформації.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час оцінювання

Оцінювання у сфері вищої освіти і науки відповідає вимогам об'єктивності, валідності та справедливості. Оцінювання є об'єктивним, якщо воно ґрунтується на заздалегідь визначених критеріях. Оцінювання є валідним, якщо воно здійснюється відповідно до критеріїв, що визначаються законодавством України та суб'єктом внутрішнього забезпечення якості освіти. Оцінювання є справедливим, якщо воно проводиться за відсутності конфлікту інтересів, дискримінації та неправомірного впливу на оцінювача.

3.МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни

Навчальна дисципліна «Конфліктологія» належить до циклу професійної підготовки та забезпечує формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних умінь у сфері аналізу, попередження та врегулювання конфліктів у професійній діяльності.

Вивчення дисципліни передбачає засвоєння основних понять і категорій конфліктології, класифікації конфліктів, механізмів їх виникнення та динаміки розвитку, а також оволодіння методами діагностики конфліктних ситуацій і технологіями медіації та переговорного процесу.

Завдання дисципліни

- ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретико-методологічними засадами конфліктології як науки та навчальної дисципліни;
- формування знань про природу, структуру, динаміку та типологію конфліктів у професійному середовищі ветеринарної медицини;
- розвиток умінь діагностувати конфліктні ситуації у взаємодії «ветеринарний лікар - клієнт», «ветеринарний лікар - колектив», «ветеринарний лікар - адміністрація»;
- формування навичок застосування методів попередження, управління та розв'язання конфліктів у професійній діяльності;
- оволодіння технологіями переговорного процесу, медіації та посередництва як засобів врегулювання конфліктів;
- розвиток комунікативної компетентності та стресостійкості як чинників профілактики конфліктів у ветеринарній практиці;
- виховання толерантності, поваги до різних точок зору та готовності до конструктивного діалогу в професійній та міжособистісній взаємодії.

Об'єкт дисципліни

Об'єктом навчальної дисципліни «Конфліктологія» є конфлікт як соціально-психологічний феномен, що виникає у процесі професійної діяльності та міжособистісної взаємодії фахівців у галузі ветеринарної медицини.

Предмет дисципліни

Предметом навчальної дисципліни «Конфліктологія» є закономірності виникнення, розвитку та розв'язання конфліктів, механізми управління конфліктними ситуаціями, а також методи та технології їх попередження і врегулювання в умовах професійної діяльності ветеринарного лікаря.

До системи компетентностей належать:

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК8. Здатність учитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами різних галузей знань/ видів економічної діяльності)

Прогнозовані результати навчання:

ПРН1. Володіти державною та іноземною (іноземними) мовами для можливості усного й писемного спілкування з фахівцями галузі та представниками інших професій і галузей з метою вирішення професійних завдань, для роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо.

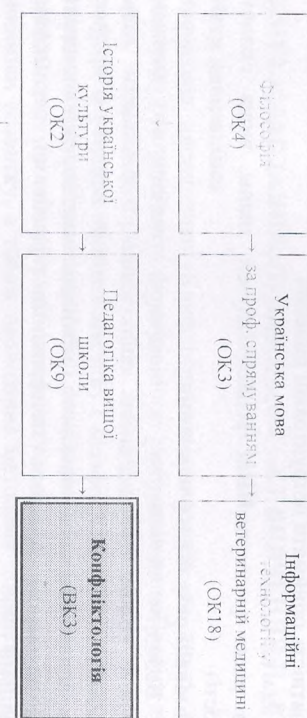
ПРН2. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, а також розуміти необхідність постійного підвищення рівня професійної кваліфікації.

ПРН19. Розуміти суть професії, знати підходи та методи оцінювання різних виробничих ситуацій, володіти абстрактним мисленням та вміти аналізувати можливий подальший перебіг цих ситуацій, уміти приймати обґрунтовані рішення, організовувати та здійснювати якісне виконання прийнятих рішень з дотриманням морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів з прагненням до збереження навколишнього середовища.

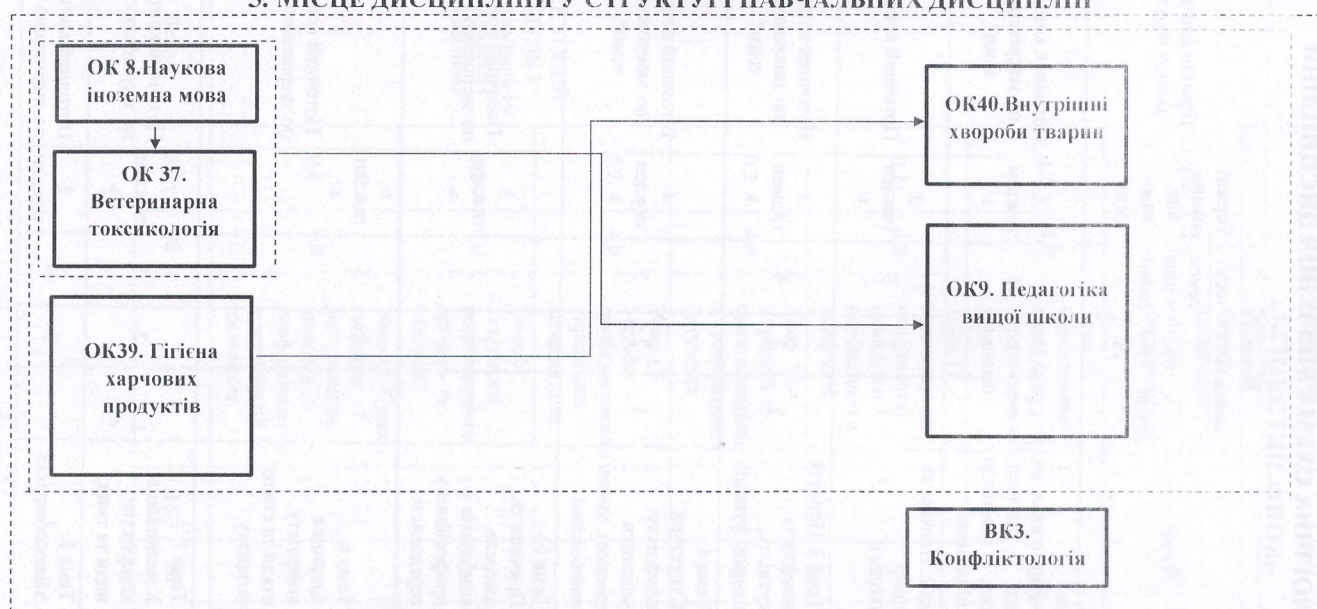
4. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного опанування навчальної дисципліни «Психологія» здобувачі повинні мати: загальні знання з гуманітарних і соціальних наук, що забезпечують розуміння суспільних явищ та поведінки людини; навички логічного, критичного та аналітичного мислення; здатність до самостійної навчальної діяльності, пошуку та аналізу інформації; базові комунікативні навички та вміння працювати у групі; готовність до самопізнання, саморефлексії та розвитку емоційної культури.

Такі передумови створюють основу для засвоєння психологічних знань і формування практичних умінь, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері ветеринарної гігієни, санітарії та експертизи.



5. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН



6. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КОНФЛІКТОЛОГІЯ»

Змістовні модулі курсу			Теми	Розподіл навчального часу			Термін виконання, тижень	Терміни контрольного заходу
Найменування	Обсяг, кредити	Сума балів		лекції	практичні	самостійна робота		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи конфліктології	0,2	4,0	Тема 1. Конфліктологія як наука: предмет, об'єкт, методи дослідження.	2	2	5	1 тижень	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 2. Психіка як предмет психології.	1	2	5	2 тижень	Поточний контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Природа, структура та динаміка конфліктів	0,2	4,0	Тема 3. Поняття конфлікту: сутність, ознаки, функції.	1	2	5	3 тижень	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 4. Структура конфлікту: учасники, предмет, умови виникнення.	1	2	5	4 тижень	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 5. Причини та джерела конфліктів у професійному середовищі.	1	2	5	5 тижень	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 6. Динаміка конфлікту: стадії та етапи розвитку.	1	2	5	6 тижень	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 7. Класифікація конфліктів: види та типи.	1	2	5	7 тижень	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 8. Міжособистісні	1	2	4	8 тижень	Поточний контроль по завершенню теми*

			конфлікти у ветеринарній практиці.				ь	
	0,09	4,0	Тема 9. Конфлікти у системі «ветеринарний лікар -клієнт».	1	2	5	9 тижден ь	Поточний контроль по звершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 10. Організаційні конфлікти у ветеринарних установах.	1	2	5	10 тижден ь	Поточний контроль по звершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 11. Психологічні особливості поведінки особистості в конфлікті.	1	2	5	11 тижден ь	Поточний контроль по звершенню теми*
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Управління та вирішення конфліктів	0,2	4,0	Тема 12. Стратегії та стилі поведінки в конфліктних ситуаціях.	1	2	5	12 тижден ь	Поточний контроль по звершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 13. Методи профілактики та управління конфліктами.	1	2	5	13 тижден ь	Поточний контроль по звершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 14. Технології переговорного процесу та медіація.	1	2	5	14 тижден ь	Поточний контроль по звершенню теми*
	0,2	4,0	Тема 15. Стрес і емоційне вигорання як чинники конфліктності у ветеринарній діяльності.	1	2	5	15 тижден ь	Залік період заліково- екзаменаційної сесії
Всього	3,0	90	х	16	30	44	х	Х

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів	%
Теоретичні основи конфліктології	17 год. 0,57 кредитів	14,2
Природа, структура та динаміка конфліктів	71 2,33	59,2
Управління та вирішення конфліктів	32 1,1	26,7
Всього	90 3,0	100,0

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модуля	Кількість годин	Термін виконання, тижднів
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи конфліктології	17	1-2
Змістовий модуль 2. Природа, структура та динаміка конфліктів	71	3-11
Змістовий модуль 3. Управління та вирішення конфліктів	32	12-15
Всього	90	X

7.3. Вид, перелік та короткий зміст лекцій

Лекція	Вид заняття	Тема	Короткий зміст	Години	Використання мультимедійного обладнання
Змістовий модуль 1.					
1, 2	Вступна	Лекція 1. Предмет, завдання та розвиток конфліктології	Мета, завдання, предмет, об'єкт, структурно-логічна схема дисципліни, місце дисципліни в підготовці фахівця зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина». Key words: conflictology, subject, object, tasks of the discipline, structural-logical scheme, professional training.	2	+
	Інформаційна	Лекція 2. Конфліктологія як наука: становлення та сучасний стан	Історичні етапи становлення конфліктології. Донедавна період: погляди на конфлікт у філософії античності та Середньовіччя. Епоха Відродження та Нового часу. XIX–XX ст. — формування конфліктології як самостійної науки. Предмет конфліктології як науки про закономірності виникнення, розвитку та вирішення конфліктів у різних сферах людської діяльності. Основні школи та напрямки конфліктології: соціологічний, психологічний, правовий, організаційний. Завдання та принципи сучасної конфліктології. Методи дослідження конфліктів. Зв'язок конфліктології з іншими науками: психологією, соціологією, педагогікою, правознавством, менеджментом, ветеринарною деонтологією. Key words: conflictology, conflict, subject of conflictology, methods of conflict research, history of conflictology, interdisciplinary connections.	1	+
	Інформаційна				
Змістовий модуль 2.					

3	Інформаційна	Лекція 3. Поняття конфлікту: сутність, ознаки, функції	Поняття «конфлікт» у науковій літературі. Ознаки конфлікту: наявність протиріччя, усвідомленість, активна взаємодія сторін. Позитивні та негативні функції конфлікту. Конструктивні функції: стимулювання змін, зняття напруги, виявлення проблем, розвиток особистості. Деструктивні функції: дезорганізація, психологічні втрати, зниження ефективності діяльності. Key words: conflict, signs of conflict, constructive functions, destructive functions, contradiction.	1	+
4	Інформаційна	Лекція 4. Структура конфлікту	Структурні компоненти конфлікту: учасники (суб'єкти) конфлікту, предмет конфлікту, образ конфліктної ситуації, мотиви конфлікту, позиції сторін. Об'єкт конфлікту та його різновиди. Умови виникнення конфліктів. Конфліктна ситуація та інцидент. Поняття «конфліктоген». Key words: conflict structure, subject of conflict, object of conflict, conflict situation, incident, conflictogen.	1	+
5	Інформаційна	Лекція 5. Причини та джерела конфліктів у професійному середовищі	Об'єктивні та суб'єктивні причини конфліктів. Організаційно-управлінські причини. Соціально-психологічні причини: інформаційні, поведінкові, структурні, ціннісні. Специфіка причин конфліктів у ветеринарній практиці: розбіжність очікувань клієнта та можливостей лікаря; литання ціни та якості послуг; емоційна прив'язаність власника до тварини; професійне вигорання. Key words: causes of conflicts, objective causes, subjective causes, veterinary practice, professional environment, value conflicts.	1	+

6	Інформаційна	Лекція 6. Динаміка конфлікту: стадії та етапи розвитку	Поняття динаміки конфлікту. Основні стадії розвитку конфлікту: передконфліктна ситуація, інцидент, ескаляція, деескаляція, завершення, постконфліктна стадія. Характеристика кожної стадії. Механізми ескаляції конфлікту. Точки біфуркації. Умови переходу конфлікту у хронічну форму. Key words: conflict dynamics, pre-conflict situation, incident, escalation, de-escalation, post-conflict stage.	1	+
7	Інформаційна	Лекція 7. Класифікація конфліктів: види та типи	Підстави для класифікації конфліктів. Внутрішньоособистісні конфлікти. Міжособистісні конфлікти. Конфлікти між особистістю та групою. Міжгрупові конфлікти. Класифікація за сферою прояву: ділові, сімейно-побутові, соціальні. Класифікація за тривалістю: короткочасні, тривалі, гострі. Класифікація за наслідками: конструктивні та деструктивні. Key words: classification of conflicts, intrapersonal conflict, interpersonal conflict, intergroup conflict, constructive conflict, destructive conflict.	1	+
8	Інформаційна	Лекція 8. Міжособистісні конфлікти ветеринарній практиці	Специфіка міжособистісних конфліктів у системі «ветеринарний лікар — колега». Конкуренція та суперництво в колективі. Конфлікти через розподіл відповідальності та ресурсів. Роль особистісних характеристик у виникненні конфліктів. Психологічна несумісність. Комунікативні бар'єри. Конфлікти через відмінності у цінностях та підходах до лікування. Key words: interpersonal conflicts, veterinary team, psychological incompatibility, communication barriers, responsibility distribution.	1	+

9	Інформаційна	Лекція 9. Конфлікти в системі «ветеринарний лікар — клієнт»	Особливості взаємодії ветеринарного лікаря з власниками тварин. Типові конфліктні ситуації: незгода з діагнозом, незадоволення результатами лікування, питання оплати послуг, загибель тварини. Психологічний стан клієнта в ситуації загрози здоров'ю або загибелі тварини. Емоційна складова конфліктів у ветеринарній практиці. Правові аспекти конфліктів. Техніки роботи з незадоволеним клієнтом. Key words: veterinarian-client conflict, owner's emotional state, complaint handling, legal aspects, difficult client.	1	1
10,11	Інформаційна	Лекція 10. Організаційні конфлікти ветеринарних установ	Поняття організаційного конфлікту. Причини організаційних конфліктів: недоліки в організації праці, нечіткий розподіл обов'язків, неефективне керівництво, ресурсна конкуренція. Конфлікти між керівником та підлеглими. Конфлікти між підрозділами. Інноваційні конфлікти. Управління організаційними конфліктами у ветеринарній клініці. Key words: organizational conflict, management conflict, subordinate conflict, resource competition, veterinary clinic management.	1	+
	Інформаційна	Лекція 11. Психологічні особливості поведінки особистості в конфлікті	Психологічні чинники конфліктної поведінки: акцентуації характеру, тривожність, агресивність, ригідність. Конфліктна особистість: типи та характеристики. Сприйняття конфлікту та когнітивні викривлення. Емоційний інтелект як чинник конфліктостійкості. Стрес і агресія в конфліктних ситуаціях. Психологічний захист у конфлікті. Key words: conflict personality, accentuation, anxiety, aggression, emotional intelligence, psychological defense mechanisms.	1	+
Змістовий модуль 3.					

12	Інформаційна	Лекція 12. Стратегії та стилі поведінки в конфліктних ситуаціях	Модель Томаса-Кілмана: п'ять стилів поведінки в конфлікті — суперництво, співробітництво, компроміс, уникнення, пристосування. Характеристика кожного стилю, умови ефективного застосування. Стратегії «виграш-виграш», «виграш-програш», «програш-програш». Вибір оптимальної стратегії в умовах ветеринарної практики. Key words: Thomas-Kilmann model, conflict styles, competition, collaboration, compromise, avoidance, accommodation, win-win strategy.	1	+
13	Інформаційна	Лекція 13. Методи профілактики та управління конфліктами	Профілактика конфліктів: поняття та принципи. Методи попередження конфліктів: покращення комунікації, чіткий розподіл ролей та обов'язків, формування корпоративної культури. Структурні методи управління конфліктами: роз'яснення вимог, координаційні механізми, встановлення загальних цілей, система винагород. Міжособистісні методи управління конфліктами. Key words: conflict prevention, conflict management, structural methods, corporate culture, communication improvement.	1	+
14	Інформаційна	Лекція 14. Технології переговорного процесу та медіація	Переговори як спосіб вирішення конфліктів. Принципові переговори (метод Гарвардської школи): розмежування людей і проблем, орієнтація на інтереси, пошук взаємовигідних варіантів, використання об'єктивних критеріїв. Медіація: поняття, принципи, етапи. Роль медіатора. Особливості застосування медіації у ветеринарній практиці. Техніки активного слухання та асертивна поведінка. Key words: negotiation, Harvard negotiation method, mediation, mediator, principled negotiation, active listening, assertive behavior.	1	+

15	Інформаційна	Лекція 15. Стрес і емоційне вигорання як чинники конфліктності у ветеринарній діяльності	Поняття стресу та дистресу. Джерела професійного стресу у ветеринарного лікаря: емоційне навантаження, відповідальність за життя тварин, складні клієнти, фізична виснаженість. Синдром емоційного вигорання: стадії, симптоми, наслідки. Зв'язок між емоційним вигоранням та конфліктністю. Методи саморегуляції та профілактики вигорання. Key words: professional stress, emotional burnout, veterinarian mental health, burnout prevention, self-regulation, supervision.	1	+
Всього годин			16		

7.4. Перелік та план практичних занять

Годин и	Тема практичного заняття	План практичного заняття
Змістовий модуль 1.		
2	ТЕМА 1.1. ПРЕДМЕТ, ЗАВДАННЯ ТА РОЗВИТОК КОНФЛІКТОЛОГІЇ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Зробити порівняльний аналіз розуміння предмету конфліктології на різних етапах її історичного розвитку). 3. Самостійна робота (есе «Які знання з конфліктології можуть бути потрібні у вашій майбутній професії ветеринарного лікаря»).
2	ТЕМА 1.2. КОНФЛІКТОЛОГІЯ ЯК НАУКА: СТАНОВЛЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Розкрити роль конфліктологічних знань у формуванні професійної компетентності фахівця). 3. Самостійна робота (підготувати доповідь з презентацією).
Змістовий модуль 2.		
2	ТЕМА 2.1. ПОНЯТТЯ КОНФЛІКТУ: СУТНІСТЬ, ОЗНАКИ, ФУНКЦІЇ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Дослідження ролі конфліктів у професійній діяльності: аналіз конструктивних та деструктивних функцій конфлікту на прикладах ветеринарної практики). 3. Самостійна робота (Приклади конструктивного та деструктивного перебігу конфліктів у ветеринарній клініці).
2	ТЕМА 2.2. СТРУКТУРА КОНФЛІКТУ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Опрацювання методики аналізу структурних компонентів конфлікту: визначення учасників, предмету, об'єкту та позицій сторін на основі змодельованих конфліктних ситуацій). 3. Самостійна робота (Конфліктогени у професійному спілкуванні ветеринарного лікаря).
2	ТЕМА 2.3. ПРИЧИНИ ТА ДЖЕРЕЛА КОНФЛІКТІВ У ПРОФЕСІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Аналіз типових причин конфліктів у ветеринарній практиці: ситуаційні завдання). 3. Самостійна робота (Об'єктивні та суб'єктивні причини конфліктів).
2	ТЕМА 2.4. ДИНАМІКА КОНФЛІКТУ: СТАДІЇ ТА ЕТАПИ РОЗВИТКУ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Моделювання стадій розвитку конфлікту: визначення точок біфуркації та можливостей втручання на кожному етапі). 3. Самостійна робота (Дослідження механізмів ескалації конфлікту та аналіз результатів).
2	ТЕМА 2.5. КЛАСИФІКАЦІЯ	1. Теоретична частина.

	КОНФЛІКТІВ: ВИДИ ТА ТИПИ	2. Виконання практичних вправ (Класифікація конфліктних ситуацій за різними підставами: тестові завдання та ситуаційний аналіз). 3. Самостійна робота (Тестові завдання).
2	ТЕМА 2.6. МІЖОСОБИСТІСНІ КОНФЛІКТИ У ВЕТЕРИНАРНІЙ ПРАКТИЦІ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Розв'язування проблемних ситуацій: аналіз міжособистісних конфліктів у колективі ветеринарної клініки). 3. Самостійна робота (Теорії міжособистісних конфліктів).
2	ТЕМА 2.7. КОНФЛІКТИ У СИСТЕМІ «ВЕТЕРИНАРНИЙ ЛІКАР — КЛІЄНТ»	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Рольова гра «Складний клієнт»: відпрацювання технік роботи з незадоволеним власником тварини). 3. Самостійна робота (Рекомендації щодо регуляції конфліктних ситуацій у системі «лікар — клієнт»).
2	ТЕМА 2.8. ОРГАНІЗАЦІЙНІ КОНФЛІКТИ У ВЕТЕРИНАРНИХ УСТАНОВАХ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Використання різних методик для дослідження організаційних конфліктів та рівня конфліктності у колективі). 3. Самостійна робота (Прийоми роботи, які сприяють профілактиці організаційних конфліктів).
2	ТЕМА 2.9. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ В КОНФЛІКТІ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Діагностика індивідуально-психологічних властивостей особистості, що впливають на конфліктну поведінку: методика «Рівень конфліктності особистості»). 3. Самостійна робота (Психологічні типи конфліктних особистостей).
Змістовий модуль 3.		
2	ТЕМА 3.1. СТРАТЕГІЇ ТА СТИЛІ ПОВЕДІНКИ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Методика Томаса-Кілмана: діагностика стилів поведінки в конфлікті, аналіз отриманих результатів). 3. Самостійна робота (Психологічні теорії стратегій поведінки в конфлікті).
2	ТЕМА 3.2. МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Розв'язування проблемних ситуацій: вибір оптимального методу управління конфліктом у ветеринарній клініці). 3. Самостійна робота (Тестові завдання).
2	ТЕМА 3.3. ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕГОВОРНОГО ПРОЦЕСУ ТА МЕДІАЦІЯ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Розв'язування проблемних ситуацій: відпрацювання навичок переговорного процесу за методом Гарвардської школи). 3. Самостійна робота (Тестові завдання).

2	ТЕМА 3.4. СТРЕС І ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ЯК ЧИННИКИ КОНФЛІКТНОСТІ У ВЕТЕРИНАРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	1. Теоретична частина. 2. Виконання практичних вправ (Розв'язування проблемних ситуацій: діагностика рівня емоційного вигорання та розробка індивідуальних стратегій саморегуляції). 3. Самостійна робота (Вікові особливості формування стресостійкості та профілактики вигорання у ветеринарних лікарів).
30	Всього годин	

Практичні завдання з курсу «Конфліктологія» виконуються здобувачами вищої освіти протягом семестру відповідно до програми, з метою закріплення теоретичних знань. Викладачем, який веде практичні заняття, здійснює поточний контроль виконання практичних завдань шляхом перевірки наявності виконаних завдань та індивідуальної співбесіди зі здобувачем вищої освіти за кожним завданням. Кожне завдання оцінюється окремо відповідно до встановлених критеріїв оцінки.

Виконання практичних завдань має творчий характер. Попередньо здобувач вищої освіти повинен вивчити відповідні теми за рекомендованою літературою, список якої наведено в кінці робочої програми.

З незрозумілих питань курсу здобувач вищої освіти може одержати консультацію викладача дисципліни у відповідні дні, за графіком, установленим кафедрою.

7.5. Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання, та індивідуальної роботи

Теми, які виносяться для самостійного відпрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. Вивчення навчальної дисципліни включає: лекційні заняття, практичні заняття, консультації з навчальної дисципліни, самостійну роботу здобувача. Використання освітньої платформи Moodle з метою опрацювання теоретичного матеріалу та додаткового матеріалу з навчальної дисципліни. Самостійна робота здобувача включає: опанування навчального матеріалу, проведення наукових досліджень, підготовку наукових публікацій, матеріалів до щорічних тематичних «круглих столів», конференцій виконання індивідуальних завдань, підготовку есе тощо.

№	Модулі*	Кількість заходів	Оцінка в балах		Сума балів	
			min	max	min	max
1.	Самостійна і індивідуальна робота, публікації, есе, виступи на тематичних «круглих столах», підготовка наукових доповідей у тому числі:	3	1,0	4,0	3,0	12,0

змістовний модуль	1	1,0	4,0	1,0	4,0
перший					
змістовний модуль	1	1,0	4,0	1,0	4,0
другий					
змістовний модуль	1	1,0	4,0	1,0	4,0
третій					
Разом за змістовними модулями*	x	x	x	3,0	12,0
Разом				3,0	12,0

Система оцінювання знань з дисципліни складається з поточного й підсумкового контролю. Поточний контроль знань здобувачів проводиться з використанням індивідуальних завдань, які виконує здобувач індивідуально. Підсумковий контроль знань проводиться за результатами вивченого матеріалу, отриманих балів. За навчальним планом передбачено екзамен з навчальної дисципліни. Передбачено підготовку тез доповідей, наукових публікацій, виступи на щорічних тематичних «круглих столах». Здобувач повинен працювати системно, використовувати аналітичні здібності, вміти працювати з великим масивом інформації, перевіряти достовірність вхідної інформації, проводити дослідження, узагальнювати результати, доводити дієвість власних висновків, обґрунтовувати практичну значимість й можливості використання у практичній діяльності.

Наукова робота здобувачів вищої освіти

Під час вивчення навчальної дисципліни «Конфліктологія» здобувачі вищої освіти мають можливість прийняти участь у неформальних освітніх заходах та підготувати наукові доповіді, есе щодо обраної тематики дослідження:

- щорічний «круглий стіл»;
- студентська науково-теоретична конференція на базі університету.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає підготовку індивідуальних робіт у вигляді есе щодо досліджуваних питань.

Навчальна дисципліна передбачає проведення дискусійних лекцій та тематичних занять з урахуванням змістовного наповнення модулів.

За результатами наукової роботи та участі у тематичних «круглих столах» готуються збірки тез доповідей.

7.6. Питання для проміжного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Питання для поточного контролю знань

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи конфліктології

1. Що є предметом та об'єктом конфліктології як науки?
2. Охарактеризуйте основні історичні етапи становлення конфліктології.
3. Які погляди на природу конфлікту існували в античній філософії та філософії Середньовіччя?
4. Назвіть основні школи та напрямки сучасної конфліктології (соціологічний, психологічний, правовий, організаційний).
5. Якими методами досліджуються конфлікти? Охарактеризуйте основні з них.

6. У чому полягає зв'язок конфліктології з психологією, соціологією та педагогікою?
7. Яке значення має конфліктологія для підготовки фахівця з ветеринарної медицини?
8. Визначте поняття «конфлікт». Назвіть основні ознаки конфлікту.
9. Які конструктивні функції виконує конфлікт у професійній діяльності?
10. Які деструктивні наслідки можуть мати неврегульовані конфлікти?
11. Розкрийте поняття «конфліктна ситуація» та «інцидент». У чому їх відмінність?
12. Що таке «конфліктоген»? Наведіть приклади конфліктогенів у ветеринарній практиці.
13. Охарактеризуйте структурні компоненти конфлікту: учасники, предмет, об'єкт, позиції сторін.
14. Які принципи покладено в основу сучасної конфліктології?
15. Порівняйте донедавна науковий та науковий підходи до розуміння природи конфліктів.

Змістовий модуль 2. Природа, структура та динаміка конфліктів

1. Назвіть та охарактеризуйте основні стадії розвитку конфлікту.
2. Що таке ескалація конфлікту? Які механізми її зумовлюють?
3. Охарактеризуйте передконфліктну та постконфліктну стадії розвитку конфлікту.
4. За якими критеріями класифікують конфлікти? Наведіть приклади.
5. У чому специфіка внутрішньоособистісного конфлікту у ветеринарного лікаря?
6. Охарактеризуйте міжособистісний конфлікт. Назвіть його типові причини у ветеринарному колективі.
7. Які типові конфліктні ситуації виникають у системі «ветеринарний лікар — клієнт»?
8. Як психологічний стан власника тварини впливає на перебіг конфлікту з ветеринарним лікарем?
9. Назвіть організаційні причини конфліктів у ветеринарних установах.
10. Що таке міжгруповий конфлікт? Наведіть приклад з ветеринарної практики.
11. Охарактеризуйте об'єктивні та суб'єктивні причини конфліктів у професійному середовищі.
12. Яку роль відіграють акцентуації характеру у виникненні конфліктів?
13. Що таке емоційний інтелект і як він пов'язаний з конфліктостійкістю особистості?
14. Які когнітивні викривлення можуть загострювати конфліктні ситуації?
15. Розкрийте поняття «психологічний захист» у контексті конфліктної поведінки.

Змістовий модуль 3. Управління та вирішення конфліктів

1. Охарактеризуйте п'ять стилів поведінки в конфлікті за моделлю Томаса-Кілмана.

2. У яких ситуаціях доцільно застосовувати стратегію співробітництва? Наведіть приклад.
3. У чому полягає стратегія «виграш-виграш» та коли вона є оптимальною?
4. Назвіть структурні методи управління конфліктами в організації.
5. Які методи профілактики конфліктів можна застосовувати у ветеринарній клініці?
6. Що таке принципові переговори? Розкрийте основні принципи Гарвардського методу.
7. Яку роль відіграє медіатор у вирішенні конфлікту? Назвіть принципи медіації.
8. Охарактеризуйте техніки активного слухання як засіб врегулювання конфліктів.
9. Що таке асертивна поведінка та як вона сприяє попередженню конфліктів?
10. Як корпоративна культура впливає на рівень конфліктності у ветеринарній установі?
11. Назвіть джерела професійного стресу у ветеринарного лікаря та їх зв'язок з конфліктністю.
12. Охарактеризуйте стадії синдрому емоційного вигорання.
13. Які методи саморегуляції допомагають запобігти емоційному вигоранню?
14. Яке значення має супервізія для профілактики конфліктів і вигорання у ветеринарній практиці?
15. Розкрийте поняття тайм-менеджменту як інструменту зниження стресу та конфліктності.

Питання для підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

1. Конфліктологія як наука: предмет, об'єкт, завдання та методи дослідження.
2. Основні етапи історичного розвитку конфліктологічної думки.
3. Поняття конфлікту: визначення, ознаки, функції (конструктивні та деструктивні).
4. Структура конфлікту: основні структурні компоненти та їх характеристика.
5. Конфліктна ситуація та інцидент: поняття, відмінності, роль у виникненні конфлікту.
6. Класифікація конфліктів: підстави, основні види та типи.
7. Причини та джерела конфліктів: об'єктивні та суб'єктивні чинники.
8. Динаміка конфлікту: стадії та механізми розвитку.
9. Внутрішньоособистісний конфлікт: специфіка, причини, прояви у ветеринарній діяльності.
10. Міжособистісні конфлікти у ветеринарному колективі: причини та особливості.
11. Конфлікти у системі «ветеринарний лікар — клієнт»: типові ситуації та способи врегулювання.
12. Організаційні конфлікти у ветеринарних установах: причини та методи управління.
13. Психологічні особливості поведінки особистості в конфлікті: типи конфліктних особистостей.

14. Емоційний інтелект та конфліктостійкість особистості.
15. Стратегії та стилі поведінки в конфліктних ситуаціях (модель Томаса-Кілмана).
16. Структурні методи управління конфліктами в організації.
17. Міжособистісні методи врегулювання конфліктів: переваги та обмеження.
18. Методи профілактики конфліктів у ветеринарній установі.
19. Переговорний процес як метод вирішення конфліктів: принципи та етапи.
20. Гарвардський метод принципових переговорів: сутність та практичне застосування.
21. Медіація як технологія врегулювання конфліктів: поняття, принципи, етапи.
22. Роль і функції медіатора у вирішенні конфлікту.
23. Техніки активного слухання та асертивна поведінка у врегулюванні конфліктів.
24. Корпоративна культура як чинник профілактики конфліктів у ветеринарній клініці.
25. Професійний стрес у ветеринарного лікаря: джерела, прояви, зв'язок з конфліктністю.
26. Синдром емоційного вигорання: стадії, симптоми, наслідки для професійної діяльності.
27. Методи саморегуляції як засіб профілактики вигорання та конфліктності.
28. Правові аспекти конфліктів у ветеринарній практиці.
29. Деонтологічні засади поведінки ветеринарного лікаря в конфліктних ситуаціях.
30. Комплексна стратегія управління конфліктами у ветеринарній установі: основні складові.

8. ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗНАЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ

Вміння оцінювати ситуацію є вагомим перевагою для будь-якого фахівця, особливої актуальності набуває питання у підготовці фахівців економічного спрямування. Отримані знання й навички дозволяють здобувачеві оцінити ситуацію, виявити можливі причинно-наслідкові залежності та обґрунтувати напрями нейтралізації (упередження) загроз, визначити можливості впровадження внутрішніх резервів, залучення зовнішніх джерел, обґрунтувати оптимальні (дієві, ефективні, результативні) управлінські рішення. Здобувач має можливість навчитися працювати з інформаційною базою, збирати, обробляти та узагальнювати аналітичну інформацію.

Актуальність тематики, що висвітлюється у навчальному курсі, обумовлює важливість отримання знань та вмінь з метою практичного використання в умовах виробництва, у тому числі з метою обґрунтування управлінських рішень, упередження можливих загроз. Розуміння процесів та явищ здобувач опанує під час лекційних й практичних занять, консультацій з навчальної дисципліни, проведення самостійної роботи. Самостійна робота здобувача

сприяє поглибленню професійних знань, проведення поглиблених досліджень за тематикою навчального курсу. Вагомим для розуміння процесів є творчий підхід, який здобувач може реалізувати обравши тематику, яка відображає можливості розширення сфери інтегральних, загальних та фахових компетенцій.

Поточне тестування та самостійна робота															Сума
Змістов- ний модуль №1		Змістовий модуль № 2										Змістовий модуль №3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	
4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	60- 100

Здобувачі, що набрали менше 60 балів до заліково-екзаменаційної сесії не допускаються. До складання заліку такі здобувачі можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів і виконають усі передбачені програмою завдання.

Таблиця 5. Шкала оцінювання ECTS

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	не зараховано з можливістю повторного складання
35 - 59	FX	
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка (за національною шкалою) / National Grade	Мін. бал / Min. Marks	Макс. бал / Max. Marks
Національна диференційована шкала / National Differentiated Grade		
Відмінно / Excellent	90	100
Добре / Good	75	89
Задовільно / Satisfactory	60	74
Незадовільно / Fail	0	59
Національна недиференційована шкала / National Undifferentiated Grade		
Зараховано / Passed	60	100
Не зараховано / Failed	0	59
Шкала ECTS / ECTS		

	Grade	
A	90	100
B	82	89
C	75	81
D	64	74
E	60	63
FX	35	59
F	1	34

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

На практичних заняттях використовується перегляд та обговорення освітніх, наукових та фахових відеороликів або дебатів з відповідної тематики; первинні документи та звітність аграрних підприємств (філій кафедри на виробництві). Для поточного контролю використовуються елементи системи дистанційного навчання, зокрема з використанням системи MOODLE.

Як правило, заняття проходять в ауд. 312 навчального корпусу №2 МНАУ.

Аудиторія кафедри методики професійного навчання № 312

Навчальний корпус №2, вул. Євгенія Логінова, 17а

Устаткування: Учнівські столи – 12 шт. Стільці – 24 шт. Стіл викладача – 1 шт. Стілець викладача – 1шт. Дошка для крейди темнозеленого кольору – 1 шт.

Технічне обладнання:

Ноутбук Acer

Програмне забезпечення:

Microsoft Office (Word, PowerPoint) - для підготовки та демонстрації матеріалів

Система дистанційного навчання Moodle - для розміщення тестів, завдань СР, навчальних матеріалів.

Zoom / Google Meet / Jitsi — для дистанційного формату занять

YouTube / Google — для перегляду освітніх відеоматеріалів

Навчально-методичні матеріали:

Роздаткові матеріали до практичних занять

Психодіагностичні методики (бланки тестів Айзенка, Леонгарда)

Інформаційні ресурси:

Електронна бібліотека МНАУ

Репозиторій МНАУ

Наукометричні бази даних (Google Scholar, Scopus)

10. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

10.1. Базова література

1. Москалець В. П. Загальна психологія : підручник / В.В. п. Москалець. – Київ : Ліра-К, 2020. – 564 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12628.pdf>

2. Москалець В. П. Психологія особистості : підручник / В.В. п. Москалець. – 3-тє вид., перероб., доп. – Київ : Ліра-К, 2020. – 364 с.
3. Поясок Т. Б. Загальна психологія : навч. посібник / Т. Б. Поясок, О. І. Беспарточна, О. В. Квасник, В. В. Шаполова. – Харків : ФОП Бровін О.В. В., 2023. – 396 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4aa53566-b633-43f8-ac51-542411ccdaf7/content>

10.2 Додаткова література

4. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. Загальна психологія : підручник. – Київ : Каравела, 2020. – 463 с.
5. Максименко С. Д. Загальна психологія : підручник. – Київ : Центр учбової літератури, 2021. – 272 с.
6. Бутузова Л. П., Дмитрієва С. М., Максимець С. М. Робочий зошит з психології : метод. посіб. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. – 136 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/36953/1/>
7. Короленко В. Л., Мардзявко К. О., Гула Л. В., Улітіна К. А. Психологія інтелекту: теорії вимірювання інтелекту та роль у різних сферах життя. Перспективи та інновації науки. 2026. № 4(62). С. 3765-3773. URL:[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-4\(62\)-3765-3773](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-4(62)-3765-3773).
8. Особливості ефективної міжособистісної взаємодії: психологічний аспект / К. М. Горбунова, В. Л. Короленко, К. О. Мардзявко, Л. В. Гула, К. А. Улітіна. Перспективи та інновації науки. 2026. Вип. 5 (63). С. 4349- 4357. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5\(63\)-4349-4357](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5(63)-4349-4357)

10.3 Законодавчо-нормативні акти

9. Кодекс академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mnau.edu.ua/files/dotup/educational-process/260.pdf>
10. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
11. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
12. Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mnau.edu.ua/files/dotup/educational-process/258.pdf>
13. Положення про порядок розробки та затвердження робочих програм з навчальних дисциплін у Миколаївському національному аграрному університеті <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mnau.edu.ua/files/dotup/educational-process/282.pdf>
14. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» для другого (магістерського) рівня вищої освіти : затв. наказом М-ва освіти і науки України від 24.04.2019 № 558 (зі змінами). URL:

https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/2022/Standarty_Vyshchoyi.Osvity_Zatverdzheni.Standarty_01/01/211-Veteryn.medyts-mah.31.01.22.pdf

10.4 Інформаційні ресурси

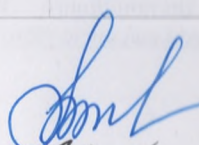
15. Електронна бібліотека МНАУ. URL: <https://www.mnau.edu.ua/library/>
16. Репозиторій МНАУ. URL: <https://repository.mnau.edu.ua/>
17. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <https://nbuv.gov.ua/>
18. Google Scholar. URL-адреса: <https://scholar.google.com.ua/>
19. Платформа дистанційного навчання МНАУ (Moodle). URL: <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=4883>

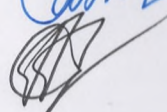
ДОДАТОК
до робочої програми 2020-2021 н.р. навчальної дисципліни
Конфліктологія

№	Зміст змін	Підстави	Примітки
1	збільшено годин для практичних занять дисципліни, відповідно й змінено види робіт та оцінку в балах;	Зміни ОПП	
2	розширено види наукової та індивідуальної роботи здобувачів, зокрема запропоновано заходи та оцінку неформальної освіти	Результати опитування здобувачів	Перелік та оцінку наведено у робочій програмі

Розробник програми:
асистент кафедри
методики професійного навчання

Завідувач кафедри:
канд.пед.наук, доц.

 Катерина УЛІТІНА

 Каріне ГОРБУНОВА